

SYSTEM DOZORU ELEKTRONICZNEGO CZYLI W 15 PUNKTACH O „OPASCE ELEKTRONICZNEJ”

1. CZYM JEST DOZÓR ELEKTRONICZNY?

Dozór elektroniczny polega na **kontrolowaniu zachowań skazanego przebywającego poza zakładem karnym**. System ten umożliwia więc osobie wobec, której orzeczona została kara pozbawienia wolności na odbycie tej kary poza zakładem karnym. Dozór elektroniczny odbywany jest w miejscu zamieszkania skazanego, przy zastosowaniu systemów elektronicznych ograniczających jego swobodę poruszania się i zmiany miejsca pobytu.

Co istotne – poza karą pozbawienia wolności – **w systemie dozoru elektronicznego można wykonywać także środki karne** (m.in. zakaz zbliżania się do określonych osób, zakaz wstępu na imprezę masową) **oraz środki zabezpieczające** (elektroniczna kontrola miejsca pobytu).

2. NA CZYM POLEGA DOZÓR ELEKTRONICZNY?

System dozoru elektronicznego polega na **kontroli wykonywania kary** (lub środka karnego, środka zabezpieczającego) **oraz rejestracji przebiegu jej odbywania, za pomocą nadajnika** (jest podobny do dużego zegarka), który zostaje zainstalowany – najczęściej – na nodze, bądź na przegubie dłoni osoby skazanej. Nadajnik ten nieprzerwanie wysyła sygnały w celu zidentyfikowania, czy skazany przebywa w miejscu odbywania kary.

Jednocześnie, **w miejscu zamieszkania skazanego umieszczone zostaje urządzenie monitorujące**. Urządzenie to wymaga stałego zasilania elektrycznego. To ono właśnie odbiera sygnały od nadajnika i wysyła komunikaty do Centrali Monitorowania.

Osoba objęta dozorem elektronicznym, w godzinach określonych przez sąd powinna znajdować się w miejscu zamieszkania, a o każdym naruszeniu zasad (harmonogramu) powiadamiany jest natychmiast sędzia i kurator zawodowy. Podkreślenia wymaga fakt, że system dozoru elektronicznego umożliwia skazanemu – oczywiście mimo pewnych ograniczeń – prowadzenie w miarę normalnego życia osobistego, w szczególności na utrzymywanie więzi z rodziną, naukę i świadczenie pracy.

3. JAKIE SĄ RODZAJE DOZORU ELEKTRONICZNEGO?

- **Dozór stacjonarny** – polega na kontrolowaniu przebywania skazanego w ściśle określonych dniach tygodnia i godzinach we wskazanym przez sąd miejscu;

- **Dozór mobilny** – polega na kontrolowaniu bieżącego miejsca pobytu skazanego, niezależnie od tego, gdzie skazany przebywa;
- **Dozór zbliżeniowy** – polega na kontrolowaniu zachowywania przez skazanego określonej minimalnej odległości od osoby wskazanej przez sąd (np. osoby, która została pokrzywdzona przez skazanego).

Warto przy tym wskazać, że **dozór stacjonarny dotyczy wyłącznie osób skazanych na karę pozbawienia wolności**. Natomiast środki karne i środki zabezpieczające w systemie dozoru elektronicznego wykonuje się jako dozór mobilny lub zbliżeniowy.

4. KTO MOŻE SKOŻYSTAĆ Z SYSTEMU DOZORU ELEKTRONICZNEGO?

Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, można udzielić skazanemu, jeżeli spełnione – łącznie – zostaną następujące warunki:

- wobec skazanego orzeczono **karę pozbawienia wolności nieprzekraczającą jednego roku i 6 miesięcy**;
- jest to **wystarczające do osiągnięcia celów kary**;
- skazany posiada **określone miejsce stałego pobytu**;
- osoby pełnoletnie zamieszkujące wspólnie ze skazanym **wyraziły na to zgodę**;
- odbywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego **nie stoją na przeszkodzie warunki techniczne**.

5. KTO NIE MOŻE ZOSTAĆ OBJĘTY SYSTEMEM DOZORU ELEKTRONICZNEGO?

Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie udziela się **skazanemu w warunkach recydywy wielokrotnej**.

Systemem tym **nie mogą być również objęte osoby wobec, których orzeczono m.in.** karę aresztu lub zastępczą karę aresztu za wykroczenie, zastępczą karę pozbawienia wolności za wykroczenie skarbowe, karę porządkową lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, a także osoby skazane na karę aresztu wojskowego.

6. KTO UDZIELA ZEZWOLENIA NA ODBYCIE KARY W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO?

W przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego orzeka postanowieniem **sąd penitencjarny (sąd okręgowy), w którego okręgu skazany przebywa**.

7. KTO JEST UPRAWNIONY DO WYSTĄPIENIA Z WNIOSKIEM?

Z wnioskiem o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego może wystąpić:

- **skazany**;
- jego **obrońca**;
- **prokurator**;
- sądowy **kurator** zawodowy;
- **dyrektor zakładu karnego**, (gdy skazany przebywa w zakładzie karnym).

8. CZY OD WNIOSKU UISZCZA SIĘ OPŁATĘ SĄDOWĄ?

Aktualnie **nie pobiera się opłaty od wniosku** o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Podobnie jest z samym wykonywaniem kary w systemie dozoru elektronicznego – **skazany nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów**.

9. CZY DO WNIOSKU NALEŻY ZAŁĄCZYĆ JAKIEŚ DOKUMENTY?

Wniosek o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego wraz z uzasadnieniem składa się **na piśmie**. Do wniosku należy załączyć **pisemną zgodę** osoby lub osób pełnoletnich wspólnie zamieszkujących ze skazanym w miejscu, gdzie będzie wykonywany dozór elektroniczny.

10. CZY MOŻNA ODWOŁAĆ SIĘ OD NIEKORZYSYTNIEGO DLA SKAZANEGO POSTANOWIENIA SĄDU PENITENCJARNEGO?

Na postanowienie sądu penitencjarnego, odmawiające udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, przysługuje **zażalenie** do sądu odwoławczego.

Uprawnionym do wniesienia zażalenia jest podmiot, który składał wniosek o udzielenie zezwolenia [spójrz pkt 7].

11. CZY MOŻLIWE JEST PONOWNE ZŁOŻENIE WNIOSKU?

Tak. Pamiętajcie jednak, że ponowny wniosek skazanego lub jego obrońcy może zostać złożony **dopiero po upływie 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia o odmowie** udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Wniosek złożony przed upływem tego terminu, pozostawia się bez rozpoznania.

12. CZY ODBYWAJĄC KARĘ W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO MOŻA UBIEGAĆ SIĘ O WARUNKOWE PRZEDTERMINOWE ZWOLNIENIE?

Tak. O warunkowym przedterminowym zwolnieniu skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w tym systemie **orzeka sąd penitencjarny, w okręgu którego skazany posiada miejsce stałego pobytu.** Udzielając warunkowego przedterminowego zwolnienia, sąd uchyła zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w tym systemie.

Podkreślić przy tym należy, iż udzielenie takiego zezwolenia **nie jest dopuszczalne wobec skazanego, który odbywa w tym systemie zastępczą karę pozbawienia wolności** za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

13. CZY ODBYWAJĄC KARĘ W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO MOŻNA UBIEGAĆ SIĘ O PRZERWĘ W WYKONANIU KARY?

Tak, ale nie w każdym przypadku. Możliwość taka istnieje, **gdy przemawiają za tym ważne względy zdrowotne lub osobiste skazanego.** Zarządzenie o przerwie w wykonaniu kary wydawane jest przez sąd penitencjarny.

Przerwa w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego **może zostać odwołana** przez sąd. Z sytuację taką będziemy mieć miejsce **w razie:**

- ustania przyczyny dla której została zarządzona,
- w wypadku gdy skazany **nie korzysta z przerwy zgodnie z celem,** w jakim została zarządzona,
- w wypadku gdy skazany **rażąco narusza porządek prawny.**

Na postanowienie wydane w przedmiocie przerwy oraz odwołania przerwy przysługuje zażalenie.

14. CZY SĄD MOŻE UCHYLIĆ ZEZWOLENIE NA ODBYCIE KARY W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO?

Niestety istnieje taka możliwość. Sąd penitencjarny uchyli zezwolenie, jeśli:

- skazany **nie zachowa wyznaczonego terminu na zgłoszenie** upoważnionemu podmiotowi dozoru gotowości do instalacji środków technicznych albo **uchyla się od niezwłocznego zainstalowania** przez podmiot dozoru rejestratora lub od założenia nadajnika,
- skazany, odbywając karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, **naruszył porządek prawny,**
- skazany **uchyla się od wykonania obowiązków** związanych z dozorem elektronicznym lub innych nałożonych obowiązków, orzeczonego środka karnego, środka kompensacyjnego lub przepadku,
- **odwołano przerwę** w wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego z powodu innego niż ustanie przyczyny, dla której przerwa została udzielona,

- skazany w czasie wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego został osadzony w zakładzie karnym w związku z zastosowaniem tymczasowego aresztowania lub wykonaniem kary w innej sprawie.

Zasygnalizować jednak należy, iż wyjątkowych przypadkach, które uzasadnione są szczególnymi okolicznościami, sąd penitencjarny może odstąpić od uchylenia zezwolenia.

15. CZY MOŻLIWE JEST PONOWNE UDZIELENIE ZEZWOLENIA NA ODBYCIE KARY W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO PO JEGO UCHYLENIU?

Niestety, w przypadku uchylenia zezwolenia na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, **niedopuszczalne jest ponowne udzielenie takiego zezwolenia** w tej samej sprawie.

Mamy nadzieję, że opracowanie w sposób przystępny wyjaśniło Państwu podstawowe zagadnienia związane z systemem dozoru elektronicznego. W przypadku pytań lub wątpliwości zapraszamy do kontaktu:

Adwokat Luiza Słychan

tel. 724-369-274

@: luiza@zsadwokaci.pl